

СТАНОВИЩЕ

От: професор доктор Лидия Стоянова Велкова
Военна академия „Георги С. Раковски“
Научна специалност 05.02.24 Организация и управление извън сферата на материалното производство

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – *професионално направление 3.3. Политически науки по научна специалност 05.11.02 Политология (Международни отношения и външна политика)*

Автор на дисертационния труд: Стоян Василев Стоянов

Тема на дисертационния труд:

„Приложимост на анализа на конкурентни хипотези и процеса на аналитично йерархиране при подпомагане вземането на политически решения“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 540/02.03.2020 г. на Заместник-ректора по НИД на УНСС в съответствие с чл. 9 на ЗРАСРБ, чл. 30, ал. 3, чл.31 от ППЗРАСРБ и чл. 99, ал. 2 от Правилника за учебната дейност на УНСС, Решение на Катедрения съвет на катедра“ Международни отношения“ (Протокол № 5/24.02.2020 г.) и Решение на Факултетния съвет на Факултет „Международна икономика и политика“ (Протокол № 6/25.02.2020 г.).

1. Информация за дисертанта

Докторантът Стоян Василев Стоянов е зачислен в задочна форма на обучение в докторантура в катедра „Международни отношения“ на Факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС в професионално направление 3.3. „Политически науки“, научна специалност: „Политология (Международни отношения и външна политика)“ със срок на обучение 3

години. Под научното ръководство на доц. д-р Пламен Ралчев, дисертантът Стоянов успешно е изпълнил индивидуалния си учебен план и с решение на Факултетния съвет на Факултет “Международна икономика и политика“, разработеният от него дисертационен труд е насочен към защита за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Изследването на приложимостта на анализа на конкурентни хипотези и процеса на аналитично йерархиране при подпомагане вземането на политически решения в контекста на националната сигурност освен, че е безспорно интересно и значимо за анализ проблемно поле, е пряко ориентирано към възможността да бъде полезен и ефективен инструмент при изготвянето на информационни продукти като основа за вземането на адекватни на съвременната динамична среда за сигурност политически решения на равнище държава.

Предложеният за рецензиране научен труд е оригинално интердисциплинарно научно изследване върху безспорно актуален, както за теорията, така и за практиката проблем, който се характеризира с високо равнище на неопределеност и едновременно с това с потребността вземането на политическо решение от страна на стратегическото равнище на управление да се основава на актуална информация и да бъде обосновано от гледище на националния интерес.

Следвайки този императив дисертационният труд на Стоян Стоянов се характеризира с ясна, премерена и логично издържана класическа структура. Съдържанието на труда е поместено в обем от 234 с., от които 197 с. основен текст, включващ увод, три глави (всяка конструирана в отделни раздели) и заключение, което създава предпоставка за балансираност на изложението. Към дисертацията са представени 13 таблици и 38 фигури и са налични приложения, които са в подкрепа и аргументират издигнатите от докторанта твърдения. Библиографията е представителна и включва 311 източника на

български, английски, немски, френски и руски език, сред които монографии, студии, статии, нормативни документи и интернет публикации.

Водещата теза, върху която се гради дисертацията е убедително защитена, посредством направеният от докторанта анализ на конкретен казус - противодействие на използването на т.нар. "хибридни похвати" срещу Република България.

Обектът - подпомагането на процеса на вземане на решения чрез информационно и аналитично обезпечаване, осигурявано от службите за разузнаване и сигурност и *предметът* на изследването - съчетаването на два метода за разузнавателен и многокритериален анализ (Анализ на конкурентни хипотези и Процес на аналитично йерархиране) са точно определени и са пряко и непосредствено свързани с целта на дисертационния труд.

Приетата научна *цел* – да се сравнят предимствата и ограниченията на два метода за разузнавателен и многокритериален анализ и да се докаже, че тяхното комбинирано прилагане допринася за подобряване резултатите от анализа, а впоследствие и повлиява за обосноваван избор на алтернативни варианти за политическо действие е коректна и постижима. В нейна подкрепа детайлно са формулирани, логично са определени и са реализирани съставните й *задачи*.

Положителна оценка заслужава избраната методология на изследването и коректно въведените ограничения.

Направената в заключението рекапитулация на обективно постигнатите изводи и резултати потвърждава заложената работна хипотеза и подчертава, че комбинираното прилагане на методите "Анализ на конкурентни хипотези" и "Процес на аналитично йерархиране" повишава качеството на анализа, като основа за информационно подпомагане при обосноваване на избора между алтернативни варианти за политическо действие.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати и приноси

Основните научни и научно-приложни резултати от дисертационния труд са отчетливи и свързаните с тях приноси могат да бъдат обобщени по следния начин:

➤ В теоретичен план е осъществена качествена изследователска работа, която освен, че добавя ново знание за информационните и аналитични продукти на службите за разузнаване и сигурност, дава отговор на въпросите, свързани с изследване на възможностите за комбиниране на Анализ на конкурентни хипотези и Процес на аналитично йерархиране за подпомагане вземането на политически решения в сферата на националната сигурност в динамично променяща се и с висока степен на неопределеност среда.

➤ В научно-приложен план се открояват предложеният и апробиран синтезиран авторов модел за комбинирано използване на АКХ и ПАЙ за подпомагане вземането на решения за идентифициране и противодействие при прилагане на „хибридни“ подходи срещу Република България и проведеното самостоятелно емпирично изследване относно приложимостта на модела при други ситуации, изискващи вземане на политически решения в сферата на сигурността в условия на неопределеност и динамична среда.

Обосновано може да бъде направена оценка, че формулираните от *Стоян Стоянов* изследователски резултати и изводи са негово лично постижение и съдържат потенциал за по-нататъшното развитие на изследваната проблематика.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Защитата на авторската теза в дисертационния труд е подкрепена с 5 на брой публикации, на които дисертантът е единствен автор. Всички са пряко свързани с темата на дисертационния труд и като верифицират резултатите от научното изследване осигуряват неговата обществена представителност.

5. Оценка на автореферата

Представеният към дисертационния труд автореферат е в обем от 56 страници, като ясно и съдържателно резюмира съществените части и основните постижения в работата на дисертанта.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Изследване на методите, които могат да бъдат използвани при подпомагането на процеса на вземане на политически решения по въпроси с висока динамика и степен на неопределеност, безспорно предизвиква интерес, поставя въпроси и критични препоръки, които е трудно да се отбележат в рамките на едно ограничено по обема си становище. Все пак с оглед бъдещата научноизследователска дейност на докторанта бих желала да препоръчам по-голяма прецизност при изказа и по-категорично открояване на реалните постижения от свършената работа, особено що се отнася до формулировката на научните и научно-приложните приноси, тъй като настоящата дисертация заслужава това.

7. Заключение

Като отчитам актуалността на изследвания научен проблем в дисертационния труд на тема „Приложимост на анализа на конкурентни хипотези и процеса на аналитично йерархиране при подпомагане вземането на политически решения” оригиналността, на разработката и качеството на постигнатите научни резултати, давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на научното жури да вземем решение за присъждане на Стоян Василев Стоянов на образователната и научна степен “доктор” в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.3. Политически науки, научна специалност Политология (Международни отношения и външна политика).

2 април 2020г.

София

Член на журито:

проф. д-р Лидия Велкова

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

STATEMENT

From: Professor Lidia Stoyanova Velkova, PhD
Rakovski National Defence College
Specialty 05.02.24 Organization and management outside the sphere
of material production

Regarding: dissertation thesis for the award of educational and scientific degree
"Doctor" - *professional field* 3.3. Political Sciences in the *scientific
specialty* 05.11.02 Political Science (International Relations and
Foreign Policy)

Author of the dissertation thesis: Stoyan Vasilev Stoyanov

Topic of dissertation:

Applicability of competitive hypothesis analysis and analytical hierarchy process
to support political decision making

Grounds for submission of the review: participation in the scientific jury for the
defense of the dissertation in accordance with Order No. 540 / 02.03.2020 of the
Vice Rector for Research of the University of National and World Economy in
accordance with Art. 9 of the Law on the Development of Academic Staff in the
Republic of Bulgaria, Art. 30, para. 3, Art. 31 of the Regulations for its
implementation, and Art. 99, para. 2 of the UNWE Rules of Procedure, Decision of
the Council of the Department of International Relations (Protocol No. 5/
24.02.2020) and Decision of the Faculty Council of the Faculty of International
Economics and Politics (Protocol No. 6 / 25.02. 2020).

1. Information about the PhD candidate

Doctoral student Stoyan Vasilev Stoyanov has been enrolled in part-time
doctoral studies at the Department of International Relations of the Faculty of
International Economics and Politics of UNWE in professional field 3.3. "Political

Science", specialty: "Political Science (International Relations and Foreign Policy)" with a 3-year term of study. Under the scientific guidance of Assoc. Prof. Dr. Plamen Ralchev, the dissertation student Stoyanov successfully fulfilled his individual plan and with the decision of the Faculty Board of the Faculty of International Economics and Politics, his dissertation was submitted to be defended for acquiring the educational and scientific degree "doctor".

2. General characteristics of the dissertation thesis

The study of the applicability of competing hypothesis analysis and the analytical hierarchy process to support political decision-making in the context of national security is indisputably an interesting and relevant problem area for analysis in addition to being directly oriented to the possibility to be a useful and effective tool for information products as a basis for making state-level policy decisions that are adequate in today's dynamic security environment.

The scientific work proposed for review is an original interdisciplinary study of undoubtedly current, both for theory and practice, problem characterized by a high level of uncertainty, and at the same time by the necessity for political decision-making by the strategic level of government to be based on the latest information and justified in the light of national interest.

Following this imperative, Stoyan Stoyanov's dissertation is characterized by a clear and logical classical structure. The content is contained in 234 pages, of which 197 are the main body, including an introduction, three chapters (each constructed in separate sections) and a conclusion, which creates a precondition for the balance of the exposition. Thirteen tables and 38 figures are presented in the dissertation and annexes are available to support and substantiate the claims made by the doctoral candidate. The bibliography is representative and includes 311 sources in Bulgarian, English, German, French and Russian, including monographs, studies, articles, regulatory documents and online publications.

The main thesis on which the dissertation is based is convincingly defended through the doctoral student's analysis of a case study - counteracting the use of the so-called "hybrid practices" against the Republic of Bulgaria.

The subject - the support of the decision-making process through information and analytical support provided by the intelligence and security services and the *topic* of research - the combination of two methods of intelligence and multi-criteria analysis (Competitive Hypothesis Analysis and Analytical Hierarchy Process) are precisely defined and directly related to the purpose of the thesis.

The research *objective* - to compare the advantages and limitations of two methods of intelligence and multicriteria analysis, and to demonstrate that their combined application contributes to the improvement of the results of the analysis and, subsequently, to a sound choice of alternative policy options - is correct and achievable. It is supported by precisely formulated, logically defined and fulfilled *tasks*.

The choice of methodology of the study and the correct limitations deserve positive assessment.

The recapitulation of the objectively obtained conclusions and results in the conclusion confirms the working hypothesis and emphasizes that the combined application of the methods "Competitive Hypothesis Analysis" and "Analytical Hierarchy Process" enhances the quality of the analysis, as a basis for informational support in justifying alternative options for political action.

3. Evaluation of scientific and applied scientific results and contributions

The main scientific and applied results of the dissertation are distinct and the related contributions can be summarized as follows:

➤ In theory, qualitative research has been carried out which not only adds new knowledge of the information and analytical products of the intelligence and security services, but also answers the questions related to exploring the possibilities of combining Competitive Hypothesis Analysis and the Analytical Process Hierarchy to support national security policy-making in a dynamic and highly uncertain environment.

➤ The scientifically applied plan highlights the proposed and tested synthesized author's model for the combined use of Competitive Hypothesis Analysis and Analytical Hierarchy Process to assist in the decision-making process for identifying and counteracting “hybrid” approaches against the Republic of Bulgaria and conducting a separate empirical study on the applicability of the model to other situations requiring political security decisions in an uncertain and dynamic environment.

➤ It can be reasonably estimated that the research outcomes and conclusions formulated by *Stoyan Stoyanov are his own achievement* and have the potential for further development of the investigated problems.

4. Evaluation of dissertation publications

The defence of the author's thesis in the dissertation is supported by 5 publications, of which he is the sole author. All of them are directly related to the topic of the dissertation and by verifying the results of the research they ensure its public representation.

5. Evaluation of the abstract

The abstract for the dissertation is 56 pages in volume, summarizing in a clear and meaningful way the essential parts and the main achievements in the dissertation.

6. Critical notes, recommendations and enquiries

Exploring the methods that can be used to support the political decision-making process on high dynamics and uncertainty issues undoubtedly arouses interest, raises questions and critical recommendations that are difficult to address within a statement with limited volume. However, in view of the future research work of the PhD student, I would like to recommend more precise language and a distinction of the real achievements of the work done, especially with regard to the formulation of scientific and applied contributions, as this dissertation deserves.

7. Conclusion

Taking into account the relevance of the researched scientific problem in the dissertation on "Applicability of the analysis of competitive hypotheses and the process of analytical hierarchy in support of political decision making", the uniqueness of development and quality of the achieved scientific results, I give my positive assessment and suggest that the honourable members of the scientific jury award Stoyan Vasilev Stoyanov with the educational and scientific degree "doctor" in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.3. Political Sciences, scientific specialty Political Science (International Relations and Foreign Policy).

2 April 2020
Sofia

Jury member:

Prof. Dr. Lidia Velkova